

Ljubljana proti strahovladi.

Včeraj dopoldne ob deseti uri se je vršil v dvorani »Uniona« velik, imponanten, lahko rečemo največji shod ljubljanskih krščanskih socialnih delavcev, kar jih je kdaj bilo v Ljubljani. Dvorana je bila polna, na galeriji pa so bile zbrane krščanske delavke in žene.

Shod je sklical slovensko katoliško delavsko društvo. Otvoril je shod tovariš Mihael Moškerc, ki je oddal predsedstvo člani dr. Kreku.

Dr. Krek burno aklamiran je pričel: Častiti zbor! Današnji shod je dolžnost naša. Vezala nas je dolžnost, da ob teh volitvah izpregovori krščansko socialno delavstvo svoj besedo, ker je to delavstvo že od svojega početka stalo vedno v hudem boju za splošno in enako volivno pravico. V par dneh boste imeli priložnost stopiti na volišče. Gotovo je prihodnji terek velike važnosti za vas, ker bo prvi dan, ko bo priprost delavec enak najvišjemu gospodu v državi. Zato je dolžnost delavstva, da se pripravi na ta boj. Dogodki današnje noči spričujejo, da mora delavec dobro premisliti, komu odda svoj glas. Navajeni smo slišati v »Narodu«, da se nazivlja delavstvo za barabami, navajeni smo v »Narodu« slišati, da delavstvo ne zasluži spoštovanja, ker je neizobraženo. Slišali smo nebrojkrat zmerjati naše delavke s cigararčami, ki je eno najzaničljivejših imen, ki ga rabijo liberalci. In današnja noč je res pokazala, da hočejo biti liberalci barabe. (Velikansko odobravanje.) Liberalna gospoda hoče morda na ta način kazati enakost z delavci. Gospe liberalne pa hočejo sedaj postati enake in zaslužiti ime cigararce, katere liberalci tako zaničujejo. (Frenetičen aplavz.)

Za dr. Kream je govoril burno pozdravljen kandidat S. L. S. Ivan Kregar.

Volivni boj je v polnem tiru. Včerašnja noč je jasna priča, s kakšnimi sredstvi hoče moj prečastiti in prevzvišeni gospod tovariš kandidat Iv. Hribar priti v državni zbor. To naj nas ne straši. Delavstvo si bo preko njih izvojevalo svoje pravice. (Živahno odobravanje.) Naši liberalci hočejo z denarjem, ki ga dajejo pijancem, preprečiti naše shode. Toda tega niso zmožni, ker so naši somišljeniki preveč ponosni in zavedni. Liberalci prepeljavajo svoje ljudi v prešičjih vozovih. Toda tudi ti ne bodo rešili svetlega cekina (klici: črni cekin), ker so večinoma mladoletni.

Kakšen bo novi državni zbor! Gotovo je, da bo imel popolno drugačno lice, kot ga je imel zadnji. Zadnji državni zbor ni storil ničesar za delavstvo, ničesar za ljudstvo. Jaz pa hočem delati v državnem zboru po krščansko socialnem delavskem programu. (Dolgotrajno ploskanje.)

Delavsko zavarovanje postaja od dne do dne bolj akutno. Delavci hočejo tudi na starost živeti. Delavci zahtevajo tudi splošno zavarovanje. Tobačni delavci zahtevajo posebej delavsko zavarovanje. Vse te želje bomo podpirali in delali zanje, da se izvrše. Važno vprašanje so tudi delavska stanovanja in kurivo. Delali bomo na to, da državni delavci dobe kurivo po isti ceni, kot ga plača država rudnikom.

Delali bomo tudi na to, da dobe delavci svoje delavske zbornice. Trgovci in obrtniki jih že imajo, ali skupne, ker pa imata ta dva stanova različne želje in potrebe, je treba, da se zbornice ustanove za vsak stan posebej in tudi za delavce.

Glavni boj se bije sedaj med liberalci in med nami. Dr. Tavčar je rekel, da je liberalna stranka, stranka buržoazije, ki loči družbo v višje in nižje razrede. Delavcu je torej nemogoče biti v buržoazijski stranki. S. L. S. pa je demokratična stranka, ki ne pozna razločka med višjimi in nižjimi in taka bo tudi ostala. (Odobravanje.)

Sedanji volivni red je demokratičen, a ni še popoln. Tudi za ženske, od katerih jih ima že nekaj pri občinskih volitvah volivno pravico, zahtevamo volivno pravico za državni zbor. (Odobravanje.) S. L. S. je zastopnica vseh stanov in hoče delati v prosep ljudstva.

Pisalo se je v »Slovenskem Narodu«, da sem konferiral z Gessmanom. Gessman je znan, da je bil vedno, kadar se je šlo v državnem zboru za splošno delavstvo, za državnem ali tobačno delavstvo, v ospredju. Ponosen sem, da sem govoril s tem velikim možem. Obljubljam vam pa, cenjeni volivci, da bom v slučaju izvolitve storil vse, kar bo v prid delavskemu, obrtnikemu in kmečkemu stanu. (Dolgotrajno ploskanje. Storite svojo dolžnost vsi do zadnjega, posebno ker nasprotniki tako grdo delajo za Hribarja (klici: škandal), in oddajte vsi do zadnjega svoje glasove za kandidata S. L. S. (Dolgotrajno odobravanje in navdušenje.)

Dr. Krek. Vaše odobravanje mi je priča, da ste z našim kandidatom zadovoljni. (Ponovno dolgotrajno odobravanje.) Dobro dene človeku, ko vidi to navdušenje, ki prihaja iz srca.

Nastopi dr. Šusteršič navdušeno pozdravljen.

Slavni zbor! Prišel sem sem predvsem zato, da vas najprisrčneje pozdravim. Drugi posli me silijo, da govorim le kratko. Pa tudi zato sem prišel, da se vam kot bivši poslanec V. skupine zahvaljujem za zaupanje vsem, moškim in ravnatoko tudi ženskam. Bil sem ponosen, da sem bil zastopnik krščansko socialnega delavstva. Če bom voljen sedaj v drugem okraju, hočem vendar še ostati zvest vsemu, kar sem deloval kot poslanec V. skupine. (Viharno odobravanje.) Vi imate pa pri tem delu velike zasluge. Volivna reforma je uspeh solidarnega napora slovenskega delavstva. Uverjen sem, da bo tudi volivna

reforma za deželni zbor, ki si jo bomo znali pridobiti, zasługa krščansko socialnega delavstva. (Odobravanje.)

Prehajam na dogodke današnje noči. Naravnost nečuvno je, da se zgodi kaj takega v deželnem stolnem mestu, v kulturnem središču Slovenije, pred očmi ljubljanske policije. (Viharni klici: Škandal!) Kaj takega je brez izgleda. Vsakdo zdaj dobro ve, kaj bi bilo v Ljubljani, ako bi te tolovajske tolpe zmagale. Pravica ne bo nič veljala, ampak le surovost in pristanost pri izvršitvi magistratni klici. Včeraj ste videli, kaj ta klika vse počne v Ljubljani in na podlagi tega bomo zahtevali red v Ljubljani. Opažali in videli ste pod magistratno kliko organizirano tolpo bokserjev pod vodstvom znanega Arnošta Chama. (Klici: Pfuj!) Tolovaška banda hoče preprečiti mirno razgovorjanje volivcev. Toda tudi to tolovajsko bando bomo strahovali. Če gledam vaše vrste, sem prepričan, da 14. majnik ne bo dan zmagal tistih, ki so v zvezi s temi tolovaji. (Velikansko odobravanje.)

Ti tolovaji pa stojte pod varstvom ljubljanske policije. Kdo pa načeljuje ljubli. policiji? Načeljuje ji župan Ivan Hribar. (Klici: Pfuj! Zalostno!) Iv. Hribar ima na svoji vesti, če bo tekla kri v tej volivni borbi, in ta kri bo klicala k nebu proti Hribarju! Ali se more pošten človek zvezati s tolovaji, posebno pa še, ako je župan? (Viharno ploskanje.) On je prisegel, da bo delal pošteno in varoval postavo; a današnja noč je pokazala, da dela ravno nasprotno. (Burni klici: Res je!) Ali hoče župan biti načelnik tolovajev? Pa še je pravica. Napravili bomo prošnjo do presv. cesarja s tisoč in tisoč podpisi, da tega človeka ne potrdi za župana. (Navdušeno pritrjevanje in odobravanje.)

Vse besede, ki jih ima slovenski jezik, so premehe in premile, da bi označile nastop ljubljanske policije in pa liberalne tolovajske tolpe. Včeraj, ko je bil shod pri Kamničanu, so na tolovajsko napadli, potem pa šli delat ovacije svojemu poglavarju. S temi ljudmi mora ljudstvo obračunati za vsako ceno. Vsakdo že danes lahko ve, kaj se zgodi, ako bi zmagala pri volitvah ta tolovajska tolpa. Če pa noče poglavar te bande skrbeti za red, skrbeli bomo mi na drug način za red. Še je postava in še so drugi, da skrb za red.

Vsled dogodkov današnje noči spada ljubljanski župan v kriminal in ne na Dunaj. Če zmaga on, bo pest odločevala. Mi pa hočemo, da velja postava in pravica. Zahtevamo, da je policija v službi postave in ne v službi tolovajev. Pravica naša je, zahtevati krščansko vlado, da bi ne bilo kaj takega mogoče, kar se je zgodilo včerašnje noči. Mi ne motimo shodov liberalcev, zato zahtevamo tudi, da se nas ne moti. (Odobravanje.)

Zato polagam na sree vam vsem, agitirajte, kar se da. Ženske, tudi ve delajte, kar je mogoče, da bo 14. majnik naš dan in da bo pravica zopet zavladala v beli Ljubljani! Bog živi pošteno slovensko delavstvo! (Dolgotrajno viharno ploskanje in klici: Živio dr. Šusteršič!)

Gospod Ložar je stavil sledeči dve resoluciji. Prva se glasi:

Današnji shod zahteva od načelnika Slovenske Ljudske Stranke g. dr. Ivana Šusteršiča, da takoj v novem državnem zboru odločno akcijo prične, da se ljubljanska policija podvrži. Isto se naroča za slučaj izvolitve tudi kandidatu Ivanu Kregarju. (Velikansko odobravanje.)

Nastopila je gđ. Eržen, ki je stavila nastopno resolucijo:

Cenjeni zbor! Shod krščansko-socialnega delavstva izreka svoje najgloblje ogorčenje proti podlemu pobalinskemu napadu liberalnih agitatorjev na knezoškofa. Delavstvo je prepričano, da ima ta napad načelen pomen. S pestjo in kamenjem bi liberalci radi porušili cerkve in pobili duhovstvo. Zato pa izrekamo v imenu dostojnosti in poštenja, da ne odnehamo v boju, dokler popolnoma ne pade liberalna stranka v Ljubljani. (Gromovito odobravanje.)

Gostinčar Jos. je govoril nekako sledeče: Cenj. zbor! Današnji shod se vrši pod vtisom včerašnje noči. Ljudje, ki so uganjali to noč svoja tolovajstva in vsi, ki jih komandirajo, so bili že v začetku proti splošni in enaki volivni pravici. Zastramovali in zatirali so delavstvo in gledali vedno le na svoj žep in za svojo magistratno žlahto, ki vedno le žre in žre, mi pa plačujemo. Vsak delavec bi na glavo padel, ko bi 14. majnika volil onega, za katerega deluje ta tolovajska tolpa. Zato vsi na delo in tudi Ljubljana bo postala ljudska. (Dolgotrajno odobravanje.)

Sklepne besede je govoril dr. Krek: Kandidatje S. L. S. zagotavljajo delavstvo, da so mu na razpolago. Boj za splošno in enako volivno pravico ima prvi uspeh. Treba iti dalje. Tudi ženska volivna pravica se ob sedanjih družabnih razmerah ne do dala ustavlja.

Druga zahteva in bojna točka pa bodi za nas tudi zavarovanje delavstva za starost. To zavarovanje pa se mora raztegniti tudi na vdove in njih sirote. V Nemčiji dala je že država za ta namen 500 milijonov in pokazalo se je, da država vsled tega prav nič ne trpi in državna bilanca Nemčije je še vedno boljša kakor pa naše države.

Mi poslanci ljudstva zavzeti se moramo za to, da se tudi pri nas dá nekaj v ta namen. Denar za ta namen se lahko dobi, ako da država vsakoleten prebitek iz carine na žito in živino za ta fond. Kar se tiče tobačnega delavstva, sem tudi za to, da se uporabi vsakoletni proračunski prebitek iz monopola tobačne reziže za delavstvo. Zavarovanje za starost se mora raztegniti tudi na delavske vdove in sirote.

Liberalci mi očitajo vilo. Toda žalibog ta

vila ni moja, pojte pogledat v grunto knjigo, kdo je lastnik vpisan, pojte pa tudi v kranjsko hranilnico in ljudsko posojilnico, in videli bode, čegava je. Stanovanje pa smem menda imeti tudi jaz. Imam pa prazne žepe. Pri delavskem stavbnem društvu sem se je mučil in lahko rečem, da ko bi ne imel tako trdnega zdravja, bil bi umrl vsled napora, dela, skrbi in žrtev, ki sem jih imel pri tem društvu. Pomisli naj se le, da večina članov ni niti imela po 200 gld. in sezidale so se jim hiše, ki so vprek eno tretjino danes več vredne, nego jih je zaračunalo društvo. Toda očita naj se mi, kar hoče. Jaz vem, kaj sem storil; vedo pa tudi delavci. (Burno odobravanje.) Kaj hočete z ljudmi, ki jim je vse dobro, laž, obrekovanje, pa tudi kamen in kol. Sinoči so hoteli mene ubiti. Z vzklikom »Živio Krek!« je vrzel pred meščansko pivnico nekdo najmanj kilo težko kepo železa, ki me pa ni zadel. Med socialne demokrate si upam vedno iti, med ljubljanskimi liberalci si pa človek življenja ni svest. Ne bojim se za svoje življenje, brez vsakega orožja hodim okrog, zato me lahko napadejo, kadarkoli se jim ljubi. Naj delajo, kar jim drago, nas njihova surovost ne bo premaknila z našega mesta. Naša agitacija je poštena. Oni pa se poslužujejo vseh mogočih nasilstev, ker vedo, da če pridejo pred ljubljanske porotnike, bodo oproščeni. Naša porota ni ljudska, vanjo more v večini le punciiran liberalci, ki se bolj boji »Naroda«, kot vsega drugega. Poskrbeti moramo, da dobimo res ljudsko poroto.

Kompromisa s socialno stranko, katerega nam podtikujejo liberalci, ni. Rečem pa, da če bi prišla prišla v ožjo volitev liberalci in Kristan, šel bi z odprto glasovnico voliti Kristana in agitiral bi zanj ravno tako, kakor sedaj za Kregarja. Če zmagamo 14. maja, se prične za nas nova doba ne počitka, marveč boja in dela.

Volivni boj.

(Hribarjevih agitatorjev tolovajstvo) se je bliskoma razneslo po ljubljanski okolici. Ni se čuditi, da so ljudje povsod ogorčeni in da so v prvi razburjenosti, ko so izvedeli, da policija niti škofije in stolne cerkve v Ljubljani ni varovala pred napadi liberalcev, začeli misliti na samobrambo proti liberalcem. Saj je povsod razneseno geslo, da liberalci sme vse. Razburjenost vsled liberalnega nastopanja je na Vrhnikih povzročila včeraj, da je ljudstvo nastopilo ogorčeno proti liberalcem. Dopoldne pri službi božji hotel je Gruden v Bevkah pri Vrhnikih s svojimi adjutanti Novakom, Premiersteinom in Gabrijel Jelovšekom prirediti shod. A ljudstvo, posebno ženske, jih ni hotelo poslušati. Leteli so tudi kamni, polena in jaica. Slednjič so liberalci bežali, kolikor hitro so jih noge nesle. Premierstein je v begu proti ljudstvu streljal. Shod so mislili prirediti v gostilni pri Stržinarju, a ta jim ni hotel odstopiti svojih prostorov. Predvečer (v sredo) je po Bevkah že pot za ta shod pripravljala naš notar s svojim največjim prijateljem Oroszom. Bevcani so se posebno šalili in smejali, ko so videli tečaj našega župana, rekoč: »On je že naprej vedel, zakaj je to pot naredil; zato, da lahko danes po njej teče? Zvečer ob 7. uri je imel Gruden napovedan shod v Vrdu, a so se mu zdele tudi za Vrd tla prevročila in jo je s kompanjoni rajne direktno domov popihali. Tudi soc. demokratu Kopaču se je slaba godila. Imel je napovedan shod v beznici pri Pintarjevem Hanselnu, a ni mogel dosti govoriti, ker ga je ljudstvo prepilo. Tudi tukaj so nastopile ženske. Stražili so ga trije žandarji. Govoriti je hotel na prostem, a vsled prevelikega vpitja ženske se je moral podati v zaduhle šnoparske prostore omenjene »oštarije«. — V Dravljah so Zirovnikovi pristaši hoteli posnemati Hribarjeve agitatorje na ta način, da so s silo vdrli v zborovalni prostor in zastavili pot našim somišljenikom. Sklicatelj shoda dr. Lampe je nato vsakega posebej podučil o postavi ter jim povedal, da je njih početje kaznivo. Vkljub temu bi nekatere lahko izročili sodišču, a vplivalo je toliko, da se je shod redno vršil. Nujno opozarjamo vse naše somišljenike, naj ljudstvo opozore na strogost postave v varstvo svobode pri volitvi in na shodih, da kdo po nevednosti ne pride v nesrečo, ker liberalci bodo gotovo vsakega našega pristaša sodniško preganjali! Ljubljanska liberalna banda seveda pozna postavo, a misli, da zanjo ni pravice na svetu; naši somišljeniki na deželi pa naj bodo previdni, saj vedo, s kako mero se nam meri!

(Gombačeva kandidatura). Sobotni »Narod« kandidira proti g. Janku Hočevarju potovalnega učitelja Gombača. Gombaču se že davno sline cede po poslanstvu, zato je aranziral nedavno vinski sejem v Krškem, da bi se ga ond kldo usmili in ga »kandidiral«. Prej je vse potrebno uredil po dogovoru z uredništvom »Slov. Naroda« in drugih »Narodovih« priveskov. Po tej zahrbnosti je Gombač na vinskem sejmju izjavil, da ni kandidiral, pohvalil zavijajoče oči g. dr. Hočevarja, izrekel je pa, da sprejme poslanstvo, ako bo izvoljen. V sobotnem »Narodu« je Gombač že dal zase bobnati, in se po ljubljanskih gostilnah baha, da pride v ožjo volitev. Gombačevo usiljevanje je skrajno nelepo in netaktno, ker ve, da je S. L. S. proglasila za kandidata gospoda dr. Janko Hočevarja. Na take ljubljanske liberalne intrige, v katerih sredini stoji Gombač, bodo zavedni volivci odgovorili 14. maja s tem, da bodo volili dr. Janko Hočevarja! — Iz Krškega se nam o tem piše: Na vinskem sejmju je bilo dobro sto ljudi, med temi stranski kupci in štajerci. Naš župan pa zna! 14. aprila piše v Mokronog, naj Penca kandidira. Par

tednov nato sili Gombača za kandidata. — Penco pusti na cedilo. Se ne pravi to z ljudmi se norčevati? Notar Pučko agitira s tem, da volivcem reče, čemu bode hodili k volitvi, raji doma ostanite in delajte, boste imeli več dobička. To so liberalne zgage. Naši možje se jim ne bodo naseli. Vsi na volišče za dr. Janko Hočevarja!

(Shod v Št. Jakobu ob Savi) vršil se je včeraj popoldne pri g. županu Paternostu v Podgorici. Kandidat S. L. S. dr. Šusteršič je obrazložil v poljudnih besedah program S. L. S. ki je našel živahno pritrjevanje in je bila njegova kandidatura soglasno sprejeta.

(Shod volivcev S. L. S. na Savi) na Vnebohod je bil sijajno obiskan. Natlačeno polna je bila velika dvorana »Delavskega doma«. V ime sklicateljice S. L. S. je vodil zborovanje g. Moškerc, ki je naglašal, da im vsakdo svobodno besedo. O državnoborskih volitvah in o delavskih zahtevah je govoril g. Jožef Gostinčar. Zborovalci so burno pritrjevali njegovimi izvajanjem in navdušeno klicali živio, ko je priporočal voliti Pogačnika. Ogorčeni so bili zborovalci, ko je opisaval surove izgrede ljubljanskih barab v sredo ponoči. Drugi govornik g. Peter Rozman je pa govoril o Čopovem nedeljskem shodu v Schreyevi gostilni, na katerem je bil navošč sam in je bila naprednost tako velika, da ni poznala svobodoljubja in mu podelila besede. V izvrstni šaljivi obliki je opisal liberalni nedeljski shod in mimogrede ovrgel liberalne napade na S. L. S. Za svoja izvajanja je žel obilno pohvalo. Ker je bil z Rozmanovim govorom izčrpan dnevni red, je otvoril gospod Moškerc razpravo. Prvi je govoril g. Pongrac, ki izjavi, da ga ni nihče naprosil, naj govori in govori popolnoma iz lastnega nagiba za svojo osebo in ne kot tvorniški uradnik. Peča se nato z liberalci, ki so preprečili z obstrukcijo v jeseniškem občinskem svetu savski vodovod. Odkrito izjavi, da je volil pred šestimi leti liberalca, ki mu je pridobil 40 volivcev. Priporoča popolnoma nepristransko Pogačnikovo kandidato. Razprave se še udeleže Gostinčar, Čebulj, ki govorita stvarno o delavskih zahtevah glede na prih. državni zbor, soc. dem. Železnikar stavi vprašanje glede na trgovinske pogodbe, odgovarjata mu Gostinčar in Moškerc. Končno je govori še tovariš Ivan Glavič z ozirom na socialno demokracijo. Ker se ne oglasi nihče več k besedi, pozivlja Moškerc, naj dvignejo roko, ki so za Pogačnika. Se zgodi. Pozivlja, naj dvignejo roke, ki niso za Pogačnika in naznani, da je glasovalo proti 8 zborovalcev. Navdušenje in živahno odobravanje. Nekdo zakliče: »Ni res! Moškerc: Dobro, naj pa glasujejo in dvignejo roke še enkrat tisti, ki se ne strinjajo s Pogačnikovo kandidato. Nato dvigne roko en sam zborovalec, Moškerc nato proglaš, da je shod pritrtil Pogačnikovi kandidaturi soglasno proti nemu glasu. Živahno pritrjevanje.

(Shod v Hrenovicah) se je včeraj popoldne izvršil krasno, sijajno. Gotovo nad 400 zavednih neustrašenih volivcev iz Hrenovice in okolice se je zbralo na shodu, ki so navdušeno odobraval govora kandidata Žitnika in župana Stanonika. Z viharnim odobravanjem so vrli volivci sprejeli kandidato svojega bivšega poslanca. Čast in slava možem in mladeničem-volvicem, ki jih ne motijo obrekovanja, pretnje in razna vabila strastnih političnih nasprotnikov, ki delajo z nečuvnimi sredstvi.

(Ihan). Pri županu smo imeli včeraj popoldne volivni shod. Iz vse občine so prišli možje poslušati našega kandidata dr. Kreka. Soglasno smo se zavezali, da mu dne 14. maja oddamo svoje glasove.

(V Besnici) pri Kranju je bil v nedeljo popoldanski službi božji volivni shod v Štihuvi gostilnici. Dosljej takega shoda v Besnici še ni bilo. Zbralo se je jako lepo število vrlih mož in fantov. Kandidat Demšar je opozarjal volivce, kako važna je volivna reforma za nas Slovence in zlasti še za kmečki stan; ravno liberalna gonja zoper njo dokazuje, da mora biti v korist delavskim stanovom. Profesor Jarc iz Kranja je pa izvajal, kako važne naloge čakajo naše poslance v bodočem državnem zboru in kako važne so te volitve tudi za razvoj položaja v naši deželi. Shod, ki mu je predsedoval domači g. župnik, je odobril kandidato g. Demšarja enoglasno.

(V Šmarjetu) pri Novem mestu je sklicala pretečeno nedeljo S. L. S. volivni shod, ki je bil jako dobro obiskan. Nad 300 volivcev je pazno poslušalo, ko je stolni vikar g. Luka Smolnikar iz Ljubljane razlagal kmečki program S. L. S.; vsi poslušalci so bili soglasnega mnenja, da je le na podlagi tega programa, če se v dejanju izvrši, upati boljše bodočnosti za kmeta. Zato so pa na poziv govornikov tudi radi in navdušeno obljubili, da hočejo 14. maja glasovati za kandidata S. L. S., dr. Janko Hočevarja. Nato je predsednik shoda domači župnik g. Zaman jasno pokazal razloček med kandidatom S. L. S. dr. Janko Hočevarjem in g. Penco iz Mokronoga; ožigonal je nečedno postopanje liberalne stranke, ki hoče s to kandidato begati ljudi, češ, da je Penca »klerikalci« in da ga bodo celo duhovniki volili. Kdor kandidira pri nas proti S. L. S., ta kandidira proti ljudstvu, in takemu Šmarjetčani ne moremo dati svojega glasu. Med splošnim odobravanjem je predsednik nato zaključil shod, ki je pokazal, da se bodo dne 14. maja vsi razsodni možje združili za dr. Janko Hočevarja!

Umrla dne 1. maja v 30. letu svoje dobe. Glory Hallelujah! To jo je tako prestrašilo, da se je takoj izselila iz hiše. Tla peči so izdelana iz starih — nagrobnih kamenov. — V malej ladiji se je podal na pot okoli sveta neki kapitan s svojo ženo in majhnim spremstvom. Pot je proračunjena na dve leti. — Umrl je v Nahantongu 92-letni Gehres in zapustil vdovo, 11 otrok, 100 vnukov in 76 pravnukov. — V Portsmouthu je zgorelo plosopie, v katerem so sklenili Rusi in Japonci mir. — Na Kubij vlada grozna suša. Ker se je vse posušilo, pomanjuje krme, vsled česar je mnogo živine poginilo. Požari so na dnevnem redu. Tudi na Portoriki ni deževalo že več mesecev. — Na Ellis Islandu so prijeli Italijana Alfana, načelnika napolijske komore na zahtevo italijanske policije. — Vilemu Blauu, pomožnemu pravdniku, je »la mano nera« poslala »v dar« zavoj, v katerem se je nahajal pekliški stroj. Vendar se je zlobna nakana zločinca preprečila. — V Utiki se je obesil 13-letni Perry, ker mu niso starši dovolili, da bi smel iti lovit ribe. — Neka gospa Schroeder je v svojej oporoki določila, naj se njeno srce pokoplje med groboma njenih staršev, truplo pa naj se sežge. — Rockefeller namerava podariti 50.000.000 dolarjev za vzgojo Kitajcev.

Število slušateljev in slušateljic na medicinskih fakultetah avstrijskih vseučilišč v zimskem tečaju 1906/07. Vsega skupaj je bilo vpisanih 3715 slušateljev, torej 582 več nego lansko leto ob istem času, mej temi je bilo 119 rednih in 10 izvanrednih slušateljic ter 39 hospitantij, tedaj 168 ženskih slušateljev. **Koliko cenijo oblasti en dan zavora ali ječe?** Kakor znano, imamo v Avstriji poseben zakon, po katerem imajo oni, ki so bili po nedolžnem obsojeni in zaprti, pravico terjati od justičnega ministrstva povračilo škode, ki jim je nastala iz nezasuženega zavora ali ječe. Ako ministrstvo prisodi prenizko odškodnino, potem mora oškodovani tožiti pri državnem sodišču na Dunaju. Značilno je, kako cenita justično ministrstvo in državno sodišče človeško prostost. Ministrstvo plačuje za en dan ječe odškodnino 1 (beri eno) krono, državno sodišče pa po navadi zviša to odškodnino na dve kroni za en dan. — Bodo pač morali gospodarstva na Dunaju človeško svobodo nekoliko višje ceniti!

Otroško gledališče. Catulle Mendes, pisatelj je postal gledališki ravnatelj in sicer samo iz tega namena, da izvede uprav originalno misel. Zbral je okrog trideset otrok, ki kažejo talent za igralce in uredil orkester, čigar dirigent je še niti deset let star deček. Prva predstava je sijajno uspela. **Po krokodilu čez vodo.** V Južni Ameriki je pred leti prenočil neki potnik v vasi, mimo katere teče potok. Vaščani niso hodili čezenj po mostu, ampak po velikih kamnih, ki so se nahajali v strugi, in seveda je moral tudi on porabiti ta prehod. Ko je drugi dan hotel zopet čez vodo, je opazil, da manjka v sredi potoka kamen, vsled česar se je moral vrniti. Prišedši v vas je pripovedoval o tem vaščanom, ki pa so mu povedali, da v sredi potoka ni ležal kamen, ampak — krokodil, ki je ondi spal. Ko se je pa prebudil, odplaval naprej.

Izvrsten poslanec. Pri zadnjih državnoborskih volitvah na Španskem je bil v toledski provinci izvoljen poslanec Gurtubaj. Zato je bil svojim volivcem tako hvaležen, da jih je sklenil počastiti na poseben način. Izdal je nanje oklic, da bo priredil borbo z bikom, s katerimi se bo sam boril. Meso ubitih bikov bo razdelil med siromašne družine svojega volivnega okraja. Samoobsebi je umevno, da je postal takoj najpriljubljenejša oseba celega okraja. — No naši liberalci ne zaostajajo dosti za njim. Razložek je le ta, da ponujajo bike že pred volitvami.

Umetniška izložba v Benetkah je bila otvorjena 4. t. m. Kot pišejo prvi italijanski kritiki, vzbujajo posebno zanimanje dalmatinski kipar Neštović. Mnogo del so razstavili tudi ruski in češki kiparji. **Poizkušen samoumor.** Na Dunaju je z okna v drugem nadstropju skočila bivša operna pevka rod. Hrvatice, Irma pl. Terpućec, vendar se je le neznatno poškodovala. Trpela je na manii, da jo neprestano preganjajo.

Nove vrste bojkot. Tenorist Burrian, rod. iz Prage, v oktobru 25. t. m. na nemškem gledališču v Pragi. Nemško dijaško društvo »Markomania« pa je izdalo okrožnico, v kateri poziva Nemce, naj se ne udeležijo predstave, ker je Burrian Ceh. Med 25. in 29. t. m. bode Burrian nastopil tudi v Gradcu, ko se bode ondi vršila že napovedana pevska slavnost.

Prenos trupla Leona XIII. v lateransko baziliko so odložili na željo Pija X. na nedoločen čas.

Izseljevanje iz naše države. Kako so razne liberalne vlade zavozile naš državni voz, kaže najbolj dejstvo, da izseljevanje v Severno Ameriko narašča uprav rapidno. Naših izseljencev je bilo lani 43.000, torej ravno tretjina vseh. Nemcev je bilo 6034, Madjarov 7676, Slovakov 4800.

Kuga se je pojavila v Džedi v turško-azijskem ozemlju. Od 22. do 28. aprila je bilo deset slučajev kuge. Vsi bolniki so umrli.

K samoumru mestnega nadglavarja Rainerja v Budimpešti poročajo, da je bila njegova žena histerična in je preje ustrelila moža, potem pa obstrelila sebe. Mogoče pa je tudi, da je Rainer izvršil samoumor, žena pa se je potem sama obstrčila.

Štrajkovsko gibanje. Rudarji srednjemškemu rudarskega revirja, ki so štrajkali, ker je uprava kaznovala delavce, ki so se udeležili majnikove slavnosti z denarnimi globami, so zopet šli na delo, ne da bi uprava odnehala. — V New Yorku pretijo pristajniški delavci s štrajkom.

Neosnovane so vse vesti o težki bolezni ali pa celo smrti Leva Tolstega.

Ruski car kot glasbenik. V nekem pariškem časopisu trdi neki »Menestrel«, da ni Nikolaj II. samo pesnik, ampak tudi skladatelj, in sicer nenavadno nadarjen. Njegove skladbe so po mnenju pisatelja jako otožne. Vse kažejo nekako fatalistično udanost v uso. Neko pesem njegovo, priobčeno pod psevdonimom »Slave«, je uglasbil njegov stričnik; toda car najrajši sam uglasbuje svoje pesmi. Nikolaj II. ima tudi dragoceno zbirko starih gosli, na katero je zelo ponosen. Jako se tudi trudi, da vpletje zopet starorusko glasbilo balalajko, ki jo zelo dobro igra. Glas njegov sicer ni močan, a zelo prijeten. Nedavno je v zaključeni družbi pel pesem, zloženo od Masseneta, in jo prednašal s tako globokim čuvstvom, da so mnogim navzočim damam stopile solze v oči. — Tako poroča »Menestrel«.

Nova iznajdba. Poročali smo že o tem, da je iznašel ameriški črevljarski mojster Ellmoro v Altoni novo kurivo. Sedaj javljajo časopisi, da ga že rabijo po celem mestu. Kakor kaže kemična analiza, obstoji kurivo iz sledečih snovi: 1 funt navadne soli, 2 unči kisle soli in ena galona vode. To se zmeša z enim delom premoga in tremi deli pepela in zmes daje veliko večjo toploto kot pa navadni premog.

Za velkanske vsote so bile prodane dragotne vdove posojevalca denarja umrlega Sama Lewisa v Londonu. V dražbenem prostoru so se zbrale gospe iz najvišjih krogov. Za četrtovrsten kolir, obstoječ iz 333 majhnih biserov in enega demanta se je najprvo ponudilo 10.000 mark, prodan pa je bil za 42.000 mark. Dva bisera sta vrgla 13.000 m., dva uhana z biseri pa 23.000 mark. Za verižico, obstoječo iz biserov, je bilo takoj ponudeni 200.000 mark, končno pa se je plačalo 350.000 mark. Vse te in še ostale dragotine so bile prodane za skoro dva milijona mark.

Slon — zdravnik. V newyorškem zoološkem vrtu je opazil uslužbenec, da je začel slon šepati. Da vidi, kaj se mu je zadržalo v nogo, vzame nož in mu na nogi prereže kožo. Po dolgem iskanju pride slednjič vendar na neki trd predmet. Toda pri tem najbrže ni delal ravno preveč lepo z njim, kajti slon ga je pograbil in vrgetl v neki kot. A strežaj se ni dal kratkoma odpraviti, šel je zopet na delo in po kratkem iskanju našel velik žebelj, ki se je bil slonu zadržal v nogo. Sedaj je tudi slon uvidel, da mu hoče strežnik le bolečine odstraniti, a ker je bil prepričan, da bo to delo opravil sam bolje, je nalahko prijel strežnika za rilec, ga postavil na stran in potem sam izvlekel žebelj iz rane.

Izseljevanje Grkov iz Bolgarije. Došlo je na Grško iz Bolgarije 1400 Grkov. Izseljevanje se vedno bolj razširja, dasi nastopajo konzuli proti izseljevanju. Grška vlada je že načela 9 milijonov, da razdeli zemljišča med grške bolgarske izseljence, ki jih je že nad

Krojaška razstava. V dvorani hotela Astor so priredili newyorški krojački razstavo oblek. Obisk predstave je bil dovoljen le nekaterim odličnejšim mojstrom; zastonj so čakali pred vrati občinstvo in lastniki velikih konfekcij. Največ zanimanja so vzbujali telovniki, zlasti, ker se pojavljajo pri njih vedno živahnejše barve. Prvo darilo je dobil neki krojač iz Baltimora za karminastordeč usnjat telovnik, v katerega so vžgani razni okraski.

Streljivo — denar. Neki angleški konzul v Abesiniji poroča, da so Niegušovi podložniki vpeljali nov denar, ne zlat, ne srebrn, ne nikljast, ampak svinčen in sicer v obliki — patron. Po celi državi radi sprejemajo ta novi denar. Deset patron ima približno isto vrednost, kot tolar Marije Terezije. Z vpeljavo novega »denarja« je ponarejanje popolnoma izključeno, kajti za ponarejanje patron so potrebni jako konspirirani stroji.

»Kmečka zveza« na Nižjem Avstrijskem. Kaj se lahko doseže z vstrajno agitacijo, dokazuje dejstvo, da šteje nižnjavstrijska »Kmečka zveza« že nad 35.000 članov. Naj jih tudi pri nas posnema moške!

Kako je sedaj v šoli na Francoskem. Te dni je priredilo društvo Patrie Française protestno zborovanje, ki je bilo zlasti obrnjeno proti moderni francoski šoli. Poslanec, pisatelj Barrès je povedal sledečo resnično zgodbo: Neka sedemletna deklica, ki je bila v nedeljo pri sv. maši, je morala pred vsemi otroci v razredu na klopi stopiti in Očenaš moliti. »Oče naš, kateri si v nebesih,« tako je deklica začela, a učitelj jo je prekinil z besedami: »Kaj, tvoj oče je v nebesih? Saj sem ga pred eno uro na cesti videl.« — »Daj nam danes naš vsakdanji kruh.« — »Ja, to je pa še lepše. Tvoj oče je pek, ali ti ne da vsak dan kruha!« Cela šola se je smejala in učenko zasmehovala. Pobožna deklica je bila vsa zmešana in v strahu trepetala, ko je morala Očenaš do konca moliti. Drugo nedeljo je šla zopet k sveti maši. Ko je za to učitelj zvedel, ji je ukazal, naj vpričo cele šole moli: »Češčeno Marijo.« »Češčena Marija, milosti polna.« — »Koga pa pozdravljaš? Ali jo poznaš? Saj pozdravljamo samo znane ljudi.« — Govornik Barrès je pristavil, da je sedaj takih slučajev mnogo na Francoskem. Ali niso to žalostne razmere?

Želje framasonov na Francoskem. Na kongresu vzhodnih lož je govoril Beauquier tole napitnico: »Naša republika bo dovolj trdna kakrat, kadar bomo imeli v vsaki gorski vasi enega framasona, ki bo uničil škodljivo delo katoliškega duhovnika. Dan pa, ob katerem bo župnik prisiljen, da ne bo lakotno umrl, da bo sam svoje hostije pojedel — ta dan naj

se približa in na ta dan dvignimo svoje korzarce in jih izpijmo!« — Te besede vse povedo! —

KATOLIŠKI, RODOLJUBNI SLOVENCI!

Vsak narod obrača posebno pozornost na svoje dijaštvo, da se vzgoji in nabere v najlepši dobi svojega življenja bogatih duševnih zakladov. Slov. katol. narodno dijaštvo si mora tudi nabrati obilo duševne paše, da se bo lahko bojevalo »z uma svitlim mečem« za svoje vzvišene ideale in cilje, da se bo moglo pripraviti za socialno in kulturno delo med narodom. Zato se obrača Slov. dijaška zveza na vse požrtvovalne katol. rodoljubne Slovence, da jo podpirajo s tem, da ji pošiljajo znanstvenih, pa tudi leposlovnih knjig. Pošiljatve naj se blagovolijo naslovljati: Ivan Česnik, jurist, Vrhovčeva ulice 11, Ljubljana. Na isti naslov naj se pošiljajo tudi vsa pisma in drugo tikajoče se Slovenske dijaške zveze.

Iz slovanskega sveta.

sl Nov slovaški list. V Ogrski Skalici se bode v kratkem začel izdajati slovaški gospodarski list »Slovenský Hospodár«. List bode izhajal vsakih 14 dni s prilogi: »Slovenská politika«, »Slovenský šuhaj« in »Slovenská deva«. Okoli lista se bodo skupili vsi slovaški pisatelji, ki delujejo za gospodarsko povzdigo Slovaške. Slovaki dozaj niso imeli nobenega gospodarskega lista, morali so naročevati tujе gospodarske liste. Prilogi »Slovenský šuhaj« in »Slovenská deva« bodeboda namenjeni slovaški odrasli mladini, ki tudi dozaj ni imela nobenega lista.

sl Najboljši sodobni bolgarski pisatelj Ivan Vazov je spisal nov zgodovinski roman pod naslovom »Svetoslav Terter«. V romanu se popisuje najbolj kritična doba v zgodovini drugega bolgarskega carstva: podjarmljenje države velikih Asekovcev pod tatarski jarem in njeno osvoboditev od tega kratko trajajočega jarma. Vazov je vestno porabil vse zgodovinske podatke, da bi natančno popisal to zanimivo epoho v bolgarski zgodovini. Roman, ki izide po pravoslavni Veliki noči, bode izdala knjigarna Čipeva v Sofiji.

sl Trgovsko-obrtniška nedeljska šola na Cetinju. Na Cetinju je nekoliko omikancev ustanovilo trgovsko-obrtniško nedeljsko šolo. Kdor pozna črnogorsketrgovske in obrtniške razmere, mora priznati, da taka šola je na Cetinju tako potrebna, kakor vsakdanji kruh. Na Cetinju je nekoliko mladih moči iz te stroke — namreč iz dveh denarnih zavodov — torej je upanje, da bode šola imela lep uspeh.

sl Shod bolgarskih odontologov. Predsednik prvega bolgarskega odontološkega društva, g. dr. Elmazov, sklicuje vse zobozdravnike na Bolgarskem k II. odontološkemu shodu, ki se bo vršil 28. majnika v Sofiji.

sl Vseučiliško vprašanje na Bolgarskem. Bolgarskemu dnevniku »Den« se iz verodostojnega vira poroča, da bolgarski naučni minister bode v kratkem času prisiljen odpreti zatvorjeno vseučilišče. Glavni vzrok je ta, da se je naučnemu ministru poslalo na stotine prošenj od dijakov in njihovih staršev, v katerih se prosi, da naj se ustanovi profesorsko osovje, pred katerim bodo dijaki mogli napraviti potrebne izkušnje.

sl Židovski načrti glede Rusije. Dopisnik »Ruskej Rieči«, ki je sicer glasilo kadetov, piše o vsežidovskih načrtih glede Rusije, ki jih je izvedel v Parizu iz gotovega vira. Načrt je ta: Rusija je za žide obljubljena dežela, ker a) tam sta dve tretjini vsega židovskega ljudstva; b) prirodno bogastvo je v Rusiji največje na svetu; c) na celem svetu ni bolj dobrodošnega ljudstva, kakor so ruski seljaki, ki se dajo lahko izrabiti; d) nikjer ni tako nerodne politične inteligence; poprej je zapravljala dedščino očetov, sedaj pa prodaja domovino vsakemu lačnemu tučju. Tam torej Izrael lahko postane gospod in potem bode vladal ne le v Rusiji, ampak v celi Evropi. Samo treba vedno mobilizirati tisk, sramotiti vjajstvo in duhovništvo in polagoma umoriti patriote. Ali se bodo ti židovski načrti izpolnili? —

sl Iz Galicije v Nemčijo je lani šlo za delom 130.000 oseb. Letos jih bode šlo še več. To vzmira poljske liste v Galiciji. Že nekoliko tednov skoraj vsak dan gre nekoliko vlakov s poljskimi delavci iz vzhodne Galicije na Nemško. Poljski tisk po pravici vpraša, odkdo bodo poljski gospodarji v Galiciji vzeli delavce poleti.

sl Rusini v vzhodni Galiciji so se začeli v zadnjem času narodno zelo živahno gibati. Rusinske občine so dozaj uradovale v poljskem jeziku, sedaj pa so sklenile uradovati v rusinskem. Ta sklep izvršuje že 1246 rusinških občin.

sl Češko pivovarstvo. Na Češkem je 594 pivovarn in 43.000 gostilničarjev in prodajalcev piva. Na leto se skuha nad 9 milijonov hektolitrov pive in od tega se plača 45 milijonov kron davka in doklad. Pri pivovarstvu ima zasluček 15.000 oseb. Največ piva skuha meščanska pivovarna v Plznu, blizu 800.000 hektolitrov na leto. Na Češkem je tekem zadnjih 40 let propadlo 500 manjših pivovaren.

sl Katoliški Rusini in Poljaki v Ameriki. Za zedinjenje Rusine v Ameriki bode imenovan apostolski protonotar, ki bode posredovalec med katoliškimi Rusini in ameriškimi škofi. Za poljske katolike je bil že lani poslan v Ameriko škofovski namestnik v Lvovu msgr. dr. Weber, ki ostane v Ameriki tako dolgo, dokler ne bodo imenovani trije poljski škofovski namestniki. Ni dvomiti, da bodo tudi češki katoliki v Ameriki dobili škofovskega namestnika Čeha za Čehe in Slovake.

sl Shod poljskih katoliških urednikov v Varšavi. Uredništvo lista »Wiara« name-

rava sklicati letos v juniju shod urednikov poljskih katoliških listov.

Največje italijansko mesto je — New York, kajti izkazalo se je, da stanuje v New Yorku čez 400.000 Italijanov, torej več, kot štejeja prebivalcev Rim ali pa Milan.

Vseučiliška Marijina kongregacija v Zagrebu šteje 38 članov. Predstojnik je g. Markulin. Kongregacija je izdala oklic na abituriente.

Telefonska in brzojavna poročila.

SHODI NA ŠTAJERSKEM.
Brežice, 10. maja. Volivna shoda Roševa v Št. Rupertu nad Laškem in Artičah so pristaši »Kmečke zveze« razgnali. Volivna shoda »Kmečke zveze« na Bizeljskem in Kapelah so najeti razgražalci preprečili. Naš shod za Artiče se je mirno vršil.

POTRES NA ŠTAJERSKEM.
Ljubno, 10. maja. Danes zjutraj ob 6. uri so tu čutili močan potresni sunek. Ob 6. uri 55 minut je sledil drugi potresni sunek, ki je trajal pet sekund. Središče potresa je bilo baje v Donawitzu, kjer so čutili tak potresni sunek, ki je premaknil železno blagajno.

OPERNEGA PEVCA POGREŠAJO.
London, 10. maja. Od dne 17. aprila že pogrešajo opernega pevca Zawilovskega.

Borzna poročila.

»Kreditna banka« v Ljubljani.
Uradni kurzi dunajske borze 10. maja 1907

Založbeni papirji.	Denar	Blago
1/2% majeva renta	98 65	98 85
1/2% srebrna renta	99 95	100 15
1/2% avstrijska kronna renta	98 65	98 85
1/2% slata renta	118 88	117 05
1/2% ogrska kronna	94 20	94 40
1/2% slata	112 15	112 35
1/2% posojilo dežele Kranjske	95 10	100 80
1/2% posojila mesta Spljet	113 30	113 40
1/2% Zadar	98 90	100 86
1/2% becn.-herc. žel. pos. 1902	99 65	100 65
1/2% češka dež. banka k. o.	99 50	99 70
1/2%	98 75	99 25
1/2% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 45	101 45
1/2% pošt. kom. k. o. z 10% pr.	105 70	106 70
1/2% zast. pisma Innerst. hr.	100 —	101 —
1/2% ogr. cen. dež. hr.	99 75	100 75
1/2% hip. banke	100 —	100 30
1/2% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
1/2% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
1/2% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
1/2% prior. dol. žel.	99 50	—
1/2% juž. žel. kup. 1/2%	303 —	305 —
1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	101 —
Šeške.		
grška od 1. 1860%	151 50	153 50
1864	265 —	260 —
1/2% tiske	147 15	149 25
1/2% sem. kreditne 1. smislnje	289 50	279 50
1/2%	276 —	286
1/2% ogr. hip. banke	246 50	256 50
1/2% srbake & fra. 100 —	98 50	108 50
1/2% turške	193 —	194 —
1/2% Basilijska areška	475 70	23 70
1/2% Kreditne	435 —	445 —
1/2% Inmoške	82 —	90 —
1/2% Krakovske	90 —	96 —
1/2% Ljubljanske	58 —	65 —
1/2% Avstr. rud. kriša	45 50	47 50
1/2% Ogr.	37 50	29 50
1/2% Rudolfove	63 —	73 —
1/2% Šalburške	181 —	182 —
1/2% Dunajske kom.	476 —	486 —
Dejalno.		
1/2% južne železnice	130 40	131 40
1/2% Državne železnice	685 50	686 50
1/2% Avstr. ograde bančne delnice	1769	1779 50
1/2% Avstr. kreditne banke	660 90	667 90
1/2% Ogrske	772 50	773 50
1/2% Živnostenske	241 —	243 —
1/2% Premogopok v Mostu (Brlix)	730 —	735 —
1/2% Alpinske montan	604 75	605 75
1/2% Praške žel. indr. družbe	2 31 —	2641 41
1/2% Rima-Murányi	554 —	555 —
1/2% Trbovlske premog. družbe	270 —	273 —
1/2% Avstr. orošne tovr. družbe	547 —	551 —
1/2% Češke slukovne družbe	144 —	148 —
Valute.		
1/2% C. kr. cekin	9 11	19 14
1/2% 30 franki	19 11	19 13
1/2% 30 marke	23 49	23 56
1/2% Sovereigns	24 —	24 08
1/2% šarke	117 57 1/2	117 77
1/2% Laški bankoval	95 40	95 55
1/2% Rublji	2 51	2 52 1/2
1/2% Dolarji	4 84	5 —

1077 (1—1)

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani
 javlja tužno vest, da je njega mnogoletni član gospod
Karl Bergmann
 trgovec v Litiji
 danes ob 7. uri zvečer po dolgi bolezni umrl.
 Pogreb bode v četrtek dne 9. maja ob pol 6. uri popoldne na ondntnem pokopališču.
 Dragi rajniki se priporoča v blag spomin.
Ljubljana, 7. maja 1907.

(Volivni shod v Polšniku.) Prav dobro je bil včeraj v Polšniku obiskani volivni shod S. L. S. Zbralo se je nad 250 zavednih volivcev prostrane občine pod predsedstvom domačega župnika G. Povše je prav poljudno razložil program S. L. S., katerega so moške zvesto poslušali ter enoglasno proglasili svojega ožjega rojaka svojim kandidatom s klicem: Bog ga živi! Dne 14. maja bomo vsi zanj glasovali.

(V Mavčičah) pod Kranjem se je v nedeljo po dopoldnu maši volivni shod S. L. S. izvršil jako lepo. Zbrala se je na shodu velika večina volivcev občine Mavčice. Kandidat Demšar je razvijal v svojem govoru, kako je S. L. S. edina odkrita prijateljica kmetova. Profesor Jarc iz Kranja je razkrinkal »neodvisne« kandidature, ki se sramujejo, odkrito priznati svojo barvo in govoril o šolstvu, kakor ga hoče S. L. S. Volivci so odobravalji živahno oba govora. Predsedoval je shodu domači g. župnik, otvoril ga je pa vrli župan g. Kuralt.

(Shod v Senožečah.) Kandidat dr. Žitnik je sklical shod v Senožečah na včerajšnji dan ob 10. uri dopoldne. Ko otvoril shod na dvorišču poleg župnišča, kjer se je zbralo okoli 200 volivcev, predlaga sklicatelj za predsednika shodu župnega upravitelja g. Kleindiensta. Takoj se oglasi župan pl. Garzaroli ter predlaga za predsednika okrož. zdravnika dr. Gregoriča. Vsled tega nastane prepir. Deklevovi pristaši, katerih je bilo na shodu kvečjemu 25, so začeli divje kričati ter zahtevati svojega predsednika, dasi so bili v veliki manjšini. Da prepreči večji nered, je sklicatelj Žitnik zaključil javni shod ter povabil mirne volivce v sobo. Zbralo se je 65 vrlih volivcev v sobi, kjer se je vršil shod v najlepšem redu do pol ene ure. Čast vrlim možem, ki se niso ustrašili nečuvnega terorizma.

(Shod v Dravljah) se je vršil včeraj. Žirovnkovi so hoteli shod razbiti, a se jim ponesečilo. Odstraniti so se morali in več kot dvesto mož je zborovalo in se navdušeno izreklo za Slovensko Ljudsko Stranko in njene kandidata dr. Ivana Šustersiča proti kandidatu ljubljanskega magistrata Janka Žirovnika. Več jutri.

(Kako se napiše ime kandidata.) Volivci za prvi volivni okraj, mesto Ljubljana, naj napišejo na glasovnico **Ivan Kregar, pasar v Ljubljani**. — Volivci drugega volivnega okraja sodni okraj ljubljanski brez ljubljanskega mesta, t. j. ljubljanska okolica, naj napišejo: **Dr. Ivan Šustersič, advokat v Ljubljani**. — Volivci tretjega volivnega okraja sodni okraj Radovljica, Kranjska gora in Tržič naj napišejo: **Josip Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu**. — Volivci četrtega volivnega okraja sodna okraja Kranj in Škofja Loka naj napišejo: **Franc Demšar, deželni poslanec na Češnjici**. — Volivci petega volivnega okraja sodna okraja Kamnik in Brdo naj napišejo: **Dr. Janez Krek, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci šestega volivnega okraja sodni okraj Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica naj napišejo: **Josip Gostinčar, poduradnik »Zadrugne zveze« v Ljubljani**. — Volivci sedmega volivnega okraja sodni okraj Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Lož naj napišejo: **Dr. Ignacij Žitnik, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci osmega volivnega okraja sodni okraj Litija, Višnja gora in Radeče naj napišejo: **Franc Povše, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci devetega volivnega okraja Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje naj napišejo: **Dr. Janko Hočevar, posestnik v Krškem**. — Volivci desetega volivnega okraja sodni okraj Velike Lašče, Ribnica in Žužemberk brez občine Smuka; nadalje občine Banja Loka, Fara in Osilnica v sodnem okraju kočevskem naj napišejo: **Franc Jaklič, deželni poslanec v Dobrepoljah**. — Volivci enajstega volivnega okraja Metlika, Novo mesto brez občine Poljanica in Črmošnjice, Črnomelj brez občine Planina naj napišejo: **Franc Šuklje, deželni poslanec v Kandiji**. — Volivci! Oddajte dne 14. maja složno svoje glasove za te može!

(Pozor volivci!) Vsak, ki je pravilno vpisan v volivnem imeniku, sprejme sedaj dve od politične gosposke (na deželi od okrajnega glavarstva, v Ljubljani od mestnega magistrata) izdani listi in sicer: a) **volivno izkaznico** (volivno »legitimacijo«) in b) **glasovnico**. Obe ti listini se dostavita vsakemu volivcu v stanovanju. Posebej je opomniti: a) **Volivna izkaznica** (legitimacija) izdana je od okrajnega glavarstva (v Ljubljani od mestnega magistrata) in vsebuje zaporedno številko dotičnega volivskega imenika, kraj, dan in uro pričetka volitve in pa ob kateri uri se bode glasovanje sklenilo. Nadalje ime in bivališče volivca. Stvar zaupnikov je, **paziti na to, da prejme vsak naših volivcev v resnici izkaznico**. Kajti izkaznico je treba pri volitvi pokazati in če je kdo ne pokaže, ga komisija izključuje od glasovanja. Treba torej gledati, da izkaznico vsak naših volivcev dobi in jo potem dobro shrani in nikomur ne da iz rok, naj jo kdo zahteva pod katerokoli pretvezo. Izkaznica se navadno po posredovanju občinskega urada dostavi v stanovanje volivca. **Ce bi pa kdo najpozneje 24 ur pred dnevom volitve ne dobil se izkaznice, naj gre sam ponjo**. Kam? Na ono mesto, ki je določeno v posebnem razglasu. Ko se dostavljajo izkaznice, se namreč obenem izda od gosposke poseben razglas, kje da je izkaznico dobiti, ako bi se vsaj 24 ur pred volitvijo ne dostavila. Toda volivce mora osebno iti ponjo. Kaj storiti, če volivce izkaznico izgubi, če se mu uniči itd.? V tem slučaju se mora zglav-

siti pri politični gosposki (okrajnem glavarstvu, v Ljubljani pa na magistratu) in zahtevati duplikat izkaznice. To pa je seve le mogoče, če je še dosti časa pred volitvijo. Na dan volitve bode le v redkih slučajih čas, pravočasno se priti do glavarstva in nazaj. Poleg tega bodo na dan volitve skoraj vsi uradniki kot volivni komisariji iz urada odsotni. Volivna komisija ali volivni komisar pa nima pravice, izdajati izkaznice.

Iz tega se vidi, kako važno je, paziti na to, da ima vsak naših volivcev v pravem času izkaznico v rokah in da jo dobro shrani, ker je v njej vtelesena volivna pravica.

Gg. zaupniki naj tedaj z vso natančnostjo pazijo na to, da je vsak volivce naše stranke pred dnevom volitve v posesti pravilne volivne izkaznice (legitimacije). — Organizacija tozadevne kontrole ni težavna.

b) **Glasovnica**. Ta mora biti opremljena s pečatom tiste politične gosposke, ki je izdala izkaznico: na deželi pristojnega okrajnega glavarstva, v Ljubljani pa mestnega magistrata. Drugačnja kakor taka, od pristojne politične gosposke izdana glasovnica je popolnoma neveljavna.

Ce bi kdo glasovnice pomotoma ne dobil, ali če bi se mu glasovnica izgubila ali pokončala, naj se oglasi za glasovnico pri okrajnem glavarstvu (v Ljubljani pri mestnem magistratu), na dan volitve pa pri volivnem komisariju, kjer dobi novo glasovnico.

Izkaznice in glasovnice naj noben naših volivcev nasprotnikom ne dá iz rok. Ponavljamo še enkrat: Vsak volivce prinesel seboj na volišče volivno izkaznico in pravilno izpolnjeno glasovnico. Ne enega ne drugega ne sme doma pustiti. Sicer se sam pripravi ob svojo volivno pravico. **Glasovnico odda volivce pri volivni komisiji, izkaznico le pokaže volivce pri volivni komisiji, potem pa zopet shrani**, kajti utegne jo še rabiti. Volivci naj pridejo pravočasno na volišče!

(Pozor volivci!) Čujemo, da nameravajo nasprotniki S. L. S. tik pred volitvijo razširjati razne laži o kandidatih »Slovenske Ljudske Stranke«. To so tudi pri zadnjih volitvah delali. Ne verjemite nasprotnikom nič in brezpogojno volite kandidata »Slovenske Ljudske Stranke.« Z vsakim obrekovalcem pa bomo po volitvi krepko obračunali.

Štajerska.

(V Ptujju) se je vršil dne 9. t. m. ob 11. uri volivni shod kandidata »Kmetске zveze«, dr. Ploja. Shoda je udeležilo okoli 300 kmetov; ki so z navdušenjem sledili besedam izkušene gospoda govornika. Dr. Ploj je opisal v kratkih, jedrnatih besedah svoje dosedanje delovanje v državnem in deželnem zboru ter je razložil, v kakem smislu hoče tudi naprej delovati, če bo izvoljen. V prvi vrsti hoče posvetiti svoje moči kmečkemu stanu, ki tvori ogromno večino prebivalstva v njegovem volivnem okraju, oziral se pa bode po potrebi tudi na druge stanovce. Njegova kandidatura je bila brez vsakega ugovora, z velikim navdušenjem sprejeta. Zivel naš kandidat dr. Ploj! V boj za njega zoper Orniga in liberalca Zadravca! Gosposde voditelje pa opozarjamo s tem, da skrbijo za dobre agitatorje, kojih naloga bodi, paziti na to, da se bo vsak pristaš »Kmetске zveze« gotovo udeležil volitev. Nobeden ne sme izostati! Vsak agitator naj pazi na svoje volivce! Na noge toraj, da bo naša zmaga častna in ogromna!

Ljubljanske novice.

Ljubljanske volivne.

Ni lepšega soldata, k' je jager, kanonir; ni boljš'ga kandidata, k' je Hribar — kavalir.

Pristaše svoje vozi, kot pujske na vozeh, da krul'jo »živijo Hribar!« po mestu in vaseh.

Kaj njemu mar, če ljudstvo tem pujskom se smeji; »Program«, »cekin« pač boljših pristašev vreden ni.

Da je le kaj kravala, to »Njega« je program; naj delajo ga pujsi ali pa sam dohtar Kam.

Ij Volivci, ne dajte se ostrašiti! Volitev je tajna! Vsako nasilje bo strogo kaznovano! Novi zakon v varstvo volivne svobode z dne 26. januarja 1907 določa, da bo vsakdo, ki hoče volivce podkupiti ali ki se da podkupiti, kaznovan z zaporom od enega do šest mesecev. Kdor na dan volitev daje volivcem pijače in jedila zastoj ali za navidezno plačo, se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev, v posebnih slučajih tudi do enega leta. Če kdo razširja napačne vesti z namenom, volivce zapeljati, zapade kazni z zaporom od enega tedna do treh mesecev. Kdor glasovnico ali izkaznico ponaredi ali glasovnico izpolni proti volji volivca, se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev. Kdor hoče volivca ovirati pri izvrševanju njegove volivne pravice, na primer, da mu vzame glasovnico ali izkaznico, se kaznuje z zaporom od enega tedna do treh mesecev. Istotako je strogo kaznivo, če kdo nepravilno voli ali poizkuša volitve ovirati, krši tajnost volitev in ovira agitacijo. **Pazite na izkaznice, da jih ne izgubite in shranite jih za morebitno ožjo volitev.**

Volivci! Zato se ne dajte ostrašiti, če vam tudi naši nasprotniki groze z raznimi nasilstvi. Volite po svojem prepričanju. Nihče vas ne sme radi vašega glasovanja oškodovati ali storiti kako krivico, saj vas varuje zakon. Če bi hotel kdo koga ovirati pri izvrševanju vol. pravice, naj ga naznani uredništvu »Slovenca«, da dobi zaslužno plačilo!

Ij Hribarjevi agitatorji. — **Hribar v Chamovi družbi.** Župan Hribar je lahko ponosen — zanj dela cel kup barab. Sedaj je treba le še, da bi Ljubljančani v tej družbi njega volili. Škandal, ki so se v sredo godili v Ljubljani, kažejo županovo družbo, Hribar, ki se v javnosti vedno druži s Chamom, je še župan, mi pa mislimo, da mož, ki ima Chama za svojega adjutanta, po dogodkih v sredo ni več mogoč kot župan ljubljanski, Ljubljana bo povzdignila mogočen protest proti zopetni županovi potrditvi. Mera je sedaj polna! Postopanje ljubljanske policije v sredo je prekosilo vse, kar smo bili dosedaj navajeni. Na svoj shod k Steinerju v Trnovu je Hribar poslal cel kup policajev — proti razbijalcem v sredo policija več ur ni aktivno nastopila. Za takega »skrbnega župana« se bomo lepo zahvalili! Včeraj je v varstvo miru patroliralo po Ljubljani orožništvo. Po noči je moralo orožništvo stražiti celo stolno cerkev. Toliko varna je Hribarjeva mestna policija. Če gre tako dalje, bomo morali res imeti orožnike za brambo proti Hribarjevi policiji. Mi vemo, da mestni stražniki sami z gnusom v srcu služijo taki politiki in si sami ne žele drugega, nego da bi se iznebili znane »komande« in postali državni stražniki. Dobrota zanje bi bila, da se rešijo! Znana so nam imena onih magistratnih agitatorjev, ki so pretli policistom z raportom pred županom, ako kaj žalega store liberalni fakinaži. — Včeraj in danes smo dobili mnogo podatkov o dogodkih v sredo. Naši somišljeniki naj si vse stvari natančno, podprte s pričami, zapišejo in nam nemudoma izroče!

Ij Kako se policija izkuša oprati. V današnjem uradnem listu je priobčena policijska vest o izgredivih v sredo, ki je čisto napačna in neresnična. Policija se izkuša oprati, a zastonj, ker bodo priče govorile o njenem nastopu. Kdo se ne smeje, kdor je videl dogodka pri Coticu, če bere v uradnem listu: »Po nastopu mestne policije so bili demonstrantje razgnani.« To je zlagano, kajti policija je mirno gledala celo uro, da so razbijali po vratih, pobijali okna in streho z debelim kamenjem. Šele, ko so prikorakali pristaši S. L. S. iz »Rokodelskega doma«, so ušli tolovaji, ki jih policija zove tako prijazno — nedolžne demonstrante. Napačno je tudi policijsko poročilo o izgredu pred stolno cerkvijo. Poročilo trdi, da so bili »demonstrantje« izzvanji, ker je baj pekovski pomočnik zli vodo nanje. A tolovaji so bombardirali že prej, in pekovski pomočnik Bončarjev ni prej prišel na misel, odganjati tolovaje, dokler ni videl njih početja. Zakaj policija ne imenuje rajši z imenom onih, ki so vodili tolovaje, saj jih je imela priliko opazovati cel večer in je celo govorila s tolovaji.

Ij Razglas Chamovega tovariša. Chamov tovariš Ivan Hribar je izdal naslednji razglas: Somešanje! Sinoči zgodili so se obžalovanja vredni izgredivi. V pomembnej dobi, ko se pričevanja v naši državi uveljavljati načelo splošne in jednake volivne pravice, je najboljši dokaz politične zrelosti, ako se volivci udeležujejo volilnega gibanja resnobno in dostojno. Da o takih prilikah vzkipe politične strasti, je pač umevno in odpustljivo, nikdar pa bi ne smele prekoračevati meje dostojnosti. V interesu dobrega slovesa našega mesta Vas zato resno pozivljamo, da se v teku volilnega gibanja vzdržujete vsakoršnih nedopustnih demonstracij ali celo prepovedanih dejanj. S tem bode stvari, katero po svojem prepričanju zastopa, vsakdo več koristil, ko če se po nasprotniških — govornih ali tiskanih — izzvanjih da zapeljati k nedopustnim dejanjem. — V Ljubljani, dne 9. maja 1907. — Župan: Ivan Hribar. — Ivan Hribar prihaja s takimi »razglasi« vedno prepozno. Cham se je danes temu razglasu svojega tovariša muzal.

Ij Protj Eliju Predoviču se je uročila danes kazenska ovadba radi kršenja volivne svobode. Vloži se še cela vrsta kazenskih ovadb proti osebam, ki so hotele delovati s terorizmom. Vsakega, ki bo poizkušal kršiti volivno svobodo, naj se nam naznani. Strli bomo terorizem! Živela volivna svoboda! Proč z magistratnim terorizmom!

Ij Shodi. Včeraj so se vršili v Ljubljani štirje shodi, ki so jih priredili pristaši S. L. S. Shodi so bili: Pri Plankarju na Dolenjski cesti, pri Kamničanu na Karlovski cesti, pri Dachu v Florijanskih ulicah in Kotniku na Opekarski cesti. Shodi so bili dobro obiskani. Navdušenost za Ivana Kregarja je čedalje večja. Pri Kotniku je bilo od 600 do 700 ljudi, ki so burno pritrjevali govornikom ter dali duška svojemu ogorčenju proti liberalni kliki.

Ij Cekin na barju. Včeraj je bil cekin na barju. Na njegovem shodu je bila večina ljubljanskih magistratovcev, ki so se pripeljali na barje. Barjanov je bilo malo na shodu, dasi jih je Predovič z ekvipažo iskal. Cekin je plačal za pijačo in jed. Rohrman Viki je pa, da župana preveč ne oškoduje, milostno plačal za dvajset zabojev piva. Ko je odhajal, so Barjani klicali za njim: Živo Kregar!

Ij Na Predovičevem praščjem vozu. Neki Andrej Taškar s Stare poti v Vodmatu, se je čutil v ponedeljek vsega srečnega, da ga je Predovič kot posestnika sprejel na svoj praščji voz ter je upil na volivce. Res izredna čast za Andreja Taškarja!

Ij Vljudno vprašanje na slavni mestni magistrat. Ali je g. županu znano, da popiva cele dni neki magistratni uslužbenec Magister (Tiček) po gostilnah. Ali mu je znano, da je bil Magister že ob 4. uri v gostilni pri Poljšaku? Zato si drznemo vprašati: Ali je Magister še v službi na magistratu in plačan z našim denarjem in ima vendar čas ob 4. uri popoldne sedeti v gostilni in nadlegovati poštene volivce? — Več davkoplačevalcev.

Ij O gosp. Milanu Kozaku smo poročali, da je bil med Chamovci v Vodmatu. Resnici na ljubo popravljamo to vest. Nočemo nobenemu delati krivice.

Ij Volivni švindl Hribarjevih agitatorjev. Slaba mora presti narodni stranki, sedaj delajo že z zvijačo, goljufijo in lažmi. Pijača sama deluje le še pri že popolnoma vsled pijače in ponočevanja pokvarjenih ljudeh. Pri »nižjih« slojih pa, kjer še pamet svoj dom ima, Hribar in njega agentje nimajo sreče. Izmislijo so se torej nov švindl. Po agitatorjih raznašajo vest, da je bel list (glasovnica) za Kregarja in izkaznica (legitimacijski list) pa za Hribarja. Računajo torej, da bodo nekateri naših vsled take neumne zvijače legitimacijo stran vrgli in s tem izgubili volivno pravico. Sicer vemo, da ne bo šel nobeden volivce na tak lim, vendar opozarjamo s tem svoje somišljenike, da tudi v tem oziru pazijo na agitatorje in nam vsak tak slučaj naznanijo, da volivne goljufe naznamo sodišču.

Ij Chamov parlament pred rčetom. Na shodu pri Coticu je bil tudi neki Skubic. Ta je tekel iskat pijane liberalne agitatorje v »Meščansko pivovarno« in jih res pripeljal. Skubic bo za to že primerno »ohlajen«.

(Od zlahte). Tičkova zlahta je vsa na magistratu. Godi se ji dobro; ker nima nič dela, sekirajo pa podrejence. Koliko pa so ti ljudje zmogni boljših služb se vidi iz tega, ker se eden niti brati ni še navadil in je sedaj dobro plačan analfabet na magistratu.

Ij »Višji« in »nižji« sloji. Kdor je socialen, ne sme biti siten in osobito ne malenkosten ali pedanten. S socializmom ali če že hočete z demokratizmom prični vsakdo pri sebi. Najslabši pa je oni, ki misli, da je sam vse, drugi pa nič. Tak pa najvišji na ljubljanskem magistratu ni. In ko je proglaševal na shodu, da je socialen, takrat so kar obstrmeli oni magistratni od višjih pa do najnižjih doli. In še drugi dan so se muzali in smejali svojemu županu, ki je postal socialen. Hribar ni priljubljen pri nižjih slojih, a zanj ne marajo posebno tudi višji na magistratu. Sicer se ga boje, to je res in strah je včasih lepa stvar. Naj bi bil ljubljanski župan samo natančen: no to je nekaj lepega in potrebnega. A on je siten. Sitnosti pa nihče posebno rad ne prenaša. Čut ima vsak in prenašanje sitnosti boli. Rekli smo, da jo dobe marsikateri pod nos popolnoma nezasluzeno in tudi »višji«. Hribarjevo rdečilo je na ljubljanskem rotovžu slavnoznano. In pred njegovim rdečilom niso varni tudi magistratni svetniki, bodisi že po statusu ali pa extra statum. Kaj da imajo opraviti takozvani konceptni uradniki, je znano. Rešavati morajo namreč akte, uradne spise. Te potem preprišejo pomočni uradniki. Konceptni uradniki imajo večinoma vseučiliške študije. O ljubljanskem županu je znano, da ni dovršil niti gimnazije. In župan je tako ljubeznjiv, da popravlja z rdečilom spise, ki jih pišejo uradniki, ki so obiskavali višje šole, kakor on. To je sitnost in pa preveliko samoljublje nasproti svoji osebi. Ne vemo, kaj bi še bilo smešno, če to ni. Veliki reveži so pa »nižji« uradniki. Od črke do črke ti gleda župan, če je popolnoma natančno prepisan »koncept«. In pred leti se je pripetilo, da je izpustil pomožni uradnik g. E. piko. Pozvonilo je in ubogi grešnik je stopil v tisto lepo županovo sobo na ljubljanskem rotovžu. In zdaj je začel mrcvariti grešnika, kakšno napako, da je naredil. Mož je gledal in gledal ter končno našel napako in rekel zmoečeno: punkt manjka. Nato pa župan ogorčen: kaj punkt, pika se mora reči. In zgreven je grešnik odlazil, pa pripovedoval svoje gorje tovarišem. No, smejali so se mu. A od takrat se je udomčila na ljubljanskem rotovžu nova beseda: pikolovstvo. Da, pikolovstva so siti na ljubljanskem rotovžu ne le po županu tako prezirani in tolkkrat že v javnih obč. sejah obzmerjani nižji in višji sloji. Siti so ga že tudi najvišji. Vrč, če je prepoln, prekipi in kakor mi poznamo položaj, bodo najbolj veseli če Hribar 14. maja pogori, ravno oni, na katere največ zida. Rdečilo in pikolovstvo Hribar preveč ljubi in to dokazuje, da mož socialen ni.

Ij Privatni uradniki in kandidat Hribar. Iz krogov privatnih uradnikov se nam piše: Akoravno nas ima cenil, tovariš, izvrstno plačani privatni uradnik Hribar, nas svoje slovenske tovariše za nesposobne za boljše službe, si vendar predrznemo vkljub nesposobnosti nekaj svetovati tovarišu Hribarju in upamo, da bode uvaževal naše nasvete. 1. Tovariš Hribar naj ne bo tako prevzet, ker ošabnost gre pred padcem in Hribar bo 14. maja pošteno telebnil. Kot tovariši bi mu tega ne privoščili, ali ker nas on tako prezira, nam prav, da bo ponižan. 2. Veliko dobroto bo storil tovariš Hribar akcionarjem delniških pivovaren, ako doseže, da pridejo akcije ozioroma vodstvo pivovaren v druge roke, sicer bodo vkljub Hribarjevi sposobnosti (!) in »Bierčehom« zopet odpisovali. Hribar je imeniten transakcionar in bo to že dosegel. 3. Da se razumemo vkljub nesposobnosti tudi na »bančni« kšeft, svetujemo tovarišu Hribarju, da naj njegova »Leibbanka« ne kupuje v konkurzih a lă Kanž od židov terjatev z 60%, za

katere potem dobi le 30%. Ali ni pri tem izgube gotovih 30%? Take izgube se dajo sicer pokriti z nakupom realitete, ki so za 30% predrago (!) plačane in tudi za toliko prevoške v bilanci, ali ta je le zakrpana in izguba pokrita. Beati ... 4. Tovariš Hribar naj sedaj inserira v čeških časopisih, da išče kot državnozborni kandidat za 14. maj sposobnih glasov, ker bi rad bil državnozborni poslanec. Kot tak bo lahko delal proti vsakemu izboljšanju položaja domačih privatnih uslužbencev. — Mi nismo sposobni po mnenju tovariša Hribarja za boljše službe, Hribar pa po našem mnenju ni sposoben za državnega poslanca in ni vreden naših glasov. Za to tudi ne bomo za njega glasovali. Kljub svoji samohvalno opevani bistroumnosti svojčas ni mislil, da bomo tudi mi glasovali vsled splošne in enake volivne pravice! Tuhtaj naprej v privatnih špekulacijah in kupčijah. Žal nam je, da se sramuješ svojih stanovskih tovarišev. Nastopil si proti našemu starostnemu zavarovanju. Prepričati si skušal važen socialni čin, ki nas reši na starost beraške palice, ki nas reši največje skrbi, skrbi za starost. Za to naklonjenost te bomo nagradili 14. maja!

(Shodek). E. Kristan je sklical delavce Tönniesove tovarne na shod k Grajzarju pretekli torek. Zborovalec je bilo 17, med njim 9 volivcev. Govorila sta Kocmur in Kristan; kandidat Petrič je bil samo za pričo.

Ij Somišljeniki naj kontrolirajo, če so vsi vaši dobili volivne listine in povzročijo, da jih gre tisti, ki jih ni dobil, iskat na magistrat.

Ij Volivce, ki bi bili glasovnice izgubili ali kojim bi se glasovnice pokvarile, pozivljamo, da se oglasijo pri vol. odboru S. L. S. (v uredništvu „Slovenca“), da jim vol. odbor preskrbi nove glasovnice.

Ij Vsak volivec lahko tudi že zapisano Hribarjevo ime na glasovnici krepko prečrta in zapiše: Ivan Kregar, pasar v Ljubljani!

VOLIVCI!

Napišite natančno in razločno na glasovnico:

IVAN KREGAR,
pasar v Ljubljani.

Ij Predsednik višjega dež. sodišča Pittreich, je izvršil vizitacijo okrožnega sodišča v Novem mestu in se je med potjo ustavil danes pri predsedstvu tukajšnjega deželne sodišča.

Ij 200-letnica posvečenja ljubljanske stolnice se je v sredo in včeraj slovesno praznovala. Zvečer so se Valvazorjev trg, trg pred škofijo, cel mestni trg, Kržišniške ulice itd. svetili v lučih. Edino magistrat je bil v — temi! Čast vsem, ki so tako pogumno kazali svojo versko zavest. Obširno poročilo smo morali odložiti do jutrajšnje številke.

Ij Potres. Danes zjutraj ob 5:25 je bil v Ljubljani kratek potresni sunek, spremljan s podzemeljskim bobnenjem.

Ij Aretiranci. Pri demonstraciji v sredo so bili aretirani: 17letna klučavničarska vajenca Švager in Pulko in hlapec Tepina.

Ij Nesreča. Danes zjutraj je šla vdova Marija Krhinova Pred škofijo, in ko je hotela iti preko ceste, je prišel električni voz in jo podrl na tla. Zadržala je na glavi in hrbtu lahke telesne poškodbe. Krhinova je gluha in ne zadene vozniška nobena krivda.

Ij Drugi veliki koncert „Glasbene Matice“. Velikega mojstra Giuseppe Verdija glasbeni umotvor kakor je svetovno znani „Requiem“, more dostojno in res umetniško proizvajati le zbor, ki stoji na višku pevске narobrazbe, kakor je naša „Glasbena Matica“ in pa pod vodstvom takega mojstra kot je koncertni vodja g. Hubad. — Tudi v sredo, ko se je ponovil koncert, je bila velika dvorana „Union“ polna, izvzemši nekaj sedežev. Proizvajanje je bilo na enaki umetniški višini prvega koncerta. Zlasti moramo konstatirati eksaktnost orkestra, ki je — to moramo posebej poudarjati — baza celemu ogromnemu delu. Orkester nam prvi izraža mile prošnje do Sodnika, — slika nam ono silo, ki se bode pojavila ob sodnem dnevu, vso grozo in trepet, — pa tudi veličanstvo in usmiljenje. Mraz nam je šel po telesu, ko smo čuli disakordni pojav prizora pred sodbo „dies irae“ — in lahko je bilo ob teh mogočnih akordih poslušci povzdigniti se v duhu preko iluzije in zamisliti se v prihod mogočnega in strogega Sodnika.

Svet bo trepetal — gore se bodo podirale — vse te grozne prizore čuješ in zreš v tem delu in vse to izraža orkester na neodoljiv način. Ni nam treba biti obširnim pri poročilu o umotvoru, ki ga pozna ves muzikalni svet. — Oba zbora sta vršila svojo nalogo izbornu, in kar ju posebno diči, so mojstrski prehodi iz *ff* v najnežnejši *pp*, kar ume voditi pač le g. Hubad. Veliko zaslugo za res epohalen vseh koncerta imajo seveda tudi solisti: gg. pl. dr. Foedrantspergova ter Ivica dr. Wagnerjeva; gg. vitez Camarotta in naš priljubljeni basist Betetto; — o vseh velja to, kar smo pisali v poročilu o prvem koncertu.

Ij G. knez in škof se je odpeljal včeraj na birmovanje in vizitacijo v radovljanski dekaniji.

Ij Volitev v bolniško blagajno ljubljansko. Včeraj so volili mestni okraj: Šolski 8 delegatov soc. dem glasov 27 (liberalnih 13), Vodmat 6 delegatov soc. dem. glasov 5 (liberalnih 40). Predkraj 2 glasova (1 delegat). V vodmatskem okraju se je izkazal posebno

g. D. Hribar in pa električne železnice uprava. Obe firmi sta pripeljali volilce korporativno. Soc. demokrati imajo sedaj nad 130 delegatov; liberalci pa le okoli 7.

Ij Pri ljubljanski cestni električni železnici so, kakor čujemo, jako čudne razmere. Pozivamo tem potom vse, ki imajo kako gradivo, da nam gradivo prineso. Mnogo gradiva že imamo in bomo storili vse, da se tudi tu pravica vrši!

— **Važno društveno gibanje.** Od krajevne skupine Ljubljana, I. avstr. društva državnih slug sklicani shod, ki se je vršil v nedeljo, v salonu restavracije pri »Novem svetu«, objavil se je kot pravcati protestni shod proti nečuvnim razmeram cestnih uslužbencev. Prihiteli so na le-telo iz vse kranjske kronovine ter jih je bilo nad sto iz Gorenjskega, Dolenjskega in Notranjskega. Da je zanimanje za socialno zvezo med temi uslužbenci priklopelo stoprav sedaj do vrhunca, se ni čuditi, kdor je slišal o njih skrajno bednem položaju, prigodki posameznih pa nam odpirajo skoro neverjetne dogodilje, ki živo spominjajo na stanje sužnosti. Ako se upošteva, da živimo v stoletju kipeče omikanosti, v dobi napredka, si ne moremo niti raztolmačiti, da je še mogoče, da se državni uslužbenci, če ravno v provizoričnem značaju in nizke stopinje, nahajajo v takih položajih. Evo vam dokazov in služajev izza kulis teh trinov. Vsi cestni uslužbenci dobivajo še vedno po 50 K na mesec, tedaj po 1 K 70 vin, na dan, torej manj kot najslabši dinar. Neki cestni uslužbenec delal je neko delo izven svojega revirja od kamor ni mogel 14 dni do svojega doma, ne da bi dobil za to izvanredno delo kako doklado, drugi je razoral sneg, najel na izrečno zahtevanje cestnega mojstra tudi konje in pomagaje za to, ko pa je bilo delo končano, ga je cestni praktikant še oštel, rekiš, da mu to ni nihče ukazal, tako, da je moral cestar še iz svojega žepa plačati pomagajem 12 K; tretji delal je celo noč posebno delo, ne da bi dosegel kaj plačila itd. Takih in enakih slučajev čuti je bilo nebrojno, katerih za sedaj posamič nečemo navesti, pač pa bomo to v prihodnje pri vsaki priliki in tudi naravnost z imeni storili.

Kakemu terorizmu so sploh izpostavljeni ti ljudje dokazuje nam slučaj, da je neki cestni mojster uslužbencem, na njihovo pripomnjo, da se bodo udeležili shoda v Ljubljani, zagrozil, ako to store, da bodo zgrebili še ta za služek kar ga imajo. Vzemimo še pokojniške razmere teh uslužbencev, po kojih dobiva isti po 40-letnem službovanju 1K 8 v na dan pokojnine; potem je gotovo jasno, da je le čudom čuda, da so ti državni uslužbenci tako dolgo mogli strpeti ta težki jarem svojega položaja. Če se primerja njih težaško delo, katero morajo opravljati v najhujšem mrazu, v pekoči vročini v dežju in snegu, v blatu in prahu, njih naporno delo pri škarpah, njih nevarno vporabljanje pri vodah in viaduktih, in ako se glede njih pokojniških razmer vpošteva dejstvo, da so pri takem delu in vednim vremenskim premembam ter škodljivemu prahu in vlažnosti najbolj izpostavljeni boleznim in fizični onemoglosti, — ter njih plača 1 K 70 vin, na dan, oziroma njih pokojnina, mora jim tudi najkrušejši sovražnik priznati, da trpe vnebovpijočo krivico. Radi priznamo, da višji, merodajni krogi ne vedo za posamične krivice, kakor so se nekatere prej navedle, in da so taki nečuvni dogodilja le izbruh brezvestnih predstojnikov teh uslužbencev, vendar pa upamo tudi od višje oblasti v kratkem doseči sporazumljenje, da se cestnim uslužbencem, ki so vendarle tudi državni uslužbenci, ki nosijo v znak njih značaja cesarskega orla avstrijske monarhije na prsih, zboljša ne le njih gmotno stanje, temveč se jim tudi priznajo vse udobnosti drugih drž. uslužbencev, ter uvede pokojnina, koja je njihovim poslom primerna. H krajevni skupini ljubljanski je pristopilo po živahnem razgovoru čez sto cestnih uslužbencev. Govorili so razni udje društva o položaju, in v večjem govoru zagotavljal je načelnik istega tudi, da bode društvo z vsemi silami za uspeh novih članov delovalo ter njih interese po vsem korenito zastopalo.

Ij Semenij. Dne 8. t. m. je bilo na mesečni semenij priganih 201 konj in volov, 40 krav in telet, skupaj 241 glav. Kupčija je bila pri konjih dobra, pri goveji živini pa srednja.

— **Konjerejski odsek.** Dne 30. aprila t. l. vršil se je v Ljubljani občni zbor konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe. Konjerejski odsek je imel leta 1906 114 članov. Dohodki znašali so 4092 K 90 vin., stroški 3241 K 83 vin., ostalo koncem leta 851 K 07 v. Proračun za leto 1907 sestavlja se je z 7050 K dohodkov in 7000 K stroškov. Na mesto po pravilih izstopivšega načelnika gosp. Fran Povšeta in odbornikov gosp. Leopolda barona Lichtenberga, Alojzija Pavlina in Ivana Žarka bili so imenovani enoglasno zopet izvoljeni. Obširneje poročilo objavi se svoječasno v »Kmetovalcu«.

— **Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.**

Ij Tatvine. Vrvarskemu mojstru Jožefu Adamiču je v ponedeljek na semnju ukradel neki tat šest mrež za seno. — Prevozniku Michaelu Šusteršiču je bil danes ponoči ukraden iz hleva dežnik in okoli 350 K denarja. Policija je dva osumljenca prišla.

Ij Koncert priredi II. skupina društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani o priliki shoda jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov na binkoštno nedeljo, dne 19. maja v »Narodnem domu« v Ljubljani. Pri koncertu sodeluje tudi sl. pevski zbor in tamburaši »Organizacije dnevnikača i inog pisarskog osoblja« iz Zagreba. — Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 1 K, za obitelj 2 K. — Ker je čisti dobiček namenjen podpornemu zakladu II.

skupine društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Pred shodom odvetniških uradnikov.

PREDLOGI

poročevalcev na shodu jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani, dne 19. velikega travna 1907 k točkam dnevnega reda in sicer:

Plače in službene odpovedi. Na shodu jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani dne 19. velikega travna 1907 zbrani odvetniški in notarski uradniki iz Istre, Goriške, Koroške, Kranjske, Štajerske in Trsta sklenemo po daljši in temeljiti razpravi glede naših plač in službene odpovedi:

Uvažujoč dejstvo, da dosedanje plače odvetniških in notarskih uradnikov vsled vedno naraščajoče druginje živil in zvišanja stanovanskih najemščin ne zadoščajo za našemu stanu primerno preživljenje, zahtevamo sporazumno z enakimi sklepi tovarišev na državni skupščini odvetniških in notarskih uradnikov na Dunaju, dne 31. sušca in 1. malega travna t. l., da se določijo najmanjše plače: a) za strojepisce, kancliste in jednake pomožne uradnike najmanj 100 K, b) za tesnopisce najmanj 150 K, c) za solicatorije in vodje pisarn najmanj 200 K na mesec; nadalje, da se določi dnevni delavni čas na največ sedem ur počenši ob 8. uri zjutraj, ako mogoče brez presledka.

Z ozirom na dejstvo, da smo dosedaj odvetniški in notarski uradniki brez vsakega varstva za slučaj samovoljnega in takojšnjega izpusta iz službe, zahtevamo, da se postavno določi najkrajša odpovedna doba po preteku enomesečne preskušnje, med katero je dovoljena 14-dnevna odpoved — na 6 tednov.

Vsi drugi plačilni in odpovedni določilom nasprotujoči dogovori in pogodbe so pravno neveljavni.

Nedeljski počitek in dopust. Uvažujoč dejstvo, da se je nedeljski počitek in dopust vsled socialnih potreb in iz zdravstvenih ozirov za razne uradnike in druge stanovce že splošno uvedel in v novejšem času zakonito razširil in ugotovil, odvetniški in notarski uradniki smo pa ostali v tem oziru brez vsakega zavetja, ker se od posameznih odvetniških in notarskih zbornic sklenjeni nedeljski počitek vsled pomanjkanja vpliva na posamezne zbornične člane ne izvaja povsod in popolnoma; nadalje, ker bi se odvetniški in notarski uradniki, ki s svojim letošnjim trudopolnim delovanjem prerano izgubivajo duševne in telesne moči, zamogli okrepiti edino na ta način, da se uvede popoln in neomejen nedeljski počitek ter da se nam dovoli vsako leto vsaj 14-dnevni dopust, zahtevamo jugoslovanski odvetniški in notarski uradniki, zbrani na shodu v Ljubljani, dne 19. maja 1907, da se zakonito uvede popolni nedeljski počitek ob nedeljah in praznikih v odvetniških in notarskih pisarnah; konečno, da se postavno določi vsakoletni najmanj štirinajst-dnevni dopust brez vsakršnega prikrajšanja plače, ter sklenemo sporazumno s sklepi, storjenimi na skupščini avstrijskih odvetniških in notarskih uradnikov na Dunaju, dne 31. sušca in 1. malega travna 1907, da se bomo združeno in vstrajno potegovali za uresničenje teh naših zahtev. Gg. državne poslanke pa prosimo, da se v državnem zboru potegujejo za te naše zahteve.

Ustanovitev podružnice državne zavarovalnice zasebnih uradnikov v Ljubljani za vse slovenske dežele in pokrajine. Na javnem shodu dne 19. maja 1907 v Ljubljani zbrani slovenski odvetniški in notarski uradniki, stoječi na stališču narodne avtonomije, spoznavamo potrebo, da se ustanovi za področje društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov, to je za vse slovenske pokrajine, namreč Kranjsko, južno Štajersko, južno Koroško, Goriško, Trst z okolico in Istro, posebni deželni zavod državne zavarovalnice zasebnih uradnikov s sedežem v Ljubljani, ker bi le ob taki ureditvi uprave imeli popolno zaupanje do tega državnega zavoda in ker bi bil le na ta način varovani vsi interesi slovenskih zasebnih uradnikov; zaradi tega odločno zahtevamo, da osrednja vlada ob ureditvi uprave zavodov, ki prevzemajo izvedbo penzijskega zavarovanja odredi za slovenske pokrajine poseben zavod s sedežem v Ljubljani. Na javnem shodu zbrani odvetniški in notarski uradniki prosimo vse poklicane korporacije, naj istotako nemudoma zahtevajo, da se zagotovi slovenskim pokrajinam lastno deželno mesto penzijskega zavoda s sedežem v Ljubljani. Današnji shod pričakuje od novoizvoljenih slovenskih državnih poslancev vseh strank, da se bodo odločno zavzeli za ustanovitev deželnega mesta zavarovalnega zavoda za slovenske pokrajine s sedežem v Ljubljani.

Ustanovitev lastnega pogrebnega zaklada. Vsled naraščajoče druginje življenskih potrebščin, zamoremo odvetniški in notarski uradniki z našo pičo plačo le za silo izhajati ter ni misliti na prihranke, tako da lahko vsakega izmed nas prehití smrt, ne da bi zapustil sredstva za dostojen pogreb, zupščajoč dediče v bednem stanju.

V oči gled vedno večjega naraščanja odvetniških in notarskih uradnikov, zamoremo ta žalosten položaj ublažiti le z lastno od pomočjo s tem, da se zvežemo v številno društvo in tako omogočimo: 1. Vsakemu umrlemu članu dostojen pogreb, 2. Obvarujemo pokojnikovo vdovo oz. otroke vsaj začasno pred najbližjo stisko in bedo. Z ozirom na ta dejstva sklenemo na shodu dne 19. maja 1907 v Ljubljani zbrani jugoslovanski odvet-

niški in notarski uradniki za področje društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov osnovati društvo: »Lasten pogreben zaklad«.

Osnovanje zveze jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov. Z ozirom na dejstva, da se za uspešno delovanje uvidi nujna potreba preustroitev naše organizacije, sklenemo na shodu jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov, dne 19. velikega travna 1907 v Ljubljani zbrani odvetniški in notarski uradniki:

Da se ustanovi zveza jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Ljubljani in v to svrhu naj se izvoli pripravljalni odbor desetih članov, katerih polovica mora biti v Ljubljani. Pripravljalnemu odboru se nalaga, da izdela pravila za to zvezo ter jih preloži osrednjemu odboru in odborom sedaj obstoječih krajevnih skupin. Ti morajo morebitne spremembe zahtevati tekom štirinajst dni ter se ima upoštevati glede sprememb, ki so stvarne in opravičene, predlog večine. V slučaju enakosti glasov odloči osrednji odbor društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov.

Skleniti bratsko vez z obstoječo organizacijo »Dnevnikača i pisara kraljevine Hrvatske Slavonije u Zagrebu« na ta način, da se hočemo medsebojno podpirati v moralnem in materijelnem oziru ter delovati sporazumno za uresničenje naših zahtev in za koristi obeh organizacij.

Štajerske novice.

Š Žrtev 1. maja je postal 26-letni samec Jože Geršak, doma iz St. Petra pri Königsbergu. Omenjeni se je komaj pred enim mesecem vrnil z Nemškega. 1. maja je pri nas v Trbovljah delo počivalo. Da je hitreje potekel čas, povpalo se je po gostilnah. Geršak je bil v družbi štirinajstih fantov v gostilni g. Lukmerja. Ker jim je vino že pamet zmešalo, so se sprli med seboj. Geršak je bil sam, proti štirinajstim. Podal se je domov ter pozval tovariše, naj grejo z njim. Ker nihče ni hotel iti, vrnil se je sam. Potoma pa sreča 18letnega Borštnerja Tomaža, ki je prihajal iz družbe, s katero se je bil Geršak preje sprl. Brez povoda je Geršak napadel Borštnerja. Slednji se je seveda branil in je po nesreči prerezal Geršaku vrat, da je ta na na mestu obležal mrtev. Borštner svoj čin popolnoma priznava in pravi, da je to storil nevede v silobranu in hipni jezi. Revež se bode moral pokoriti v ječi. Na drugem mestu pa so se fantje stepli. Največ jih je dobil Majdič Jakob. Odesli so ga v bolnico. Upanje, da okreva ni izključeno.

Š Prostovoljno gasilno društvo Prekopa pri Vranskem priredi dne 12. maja t. l. povodom blagoslovljena brizgalne, velike slavnosti. Na pomoč! Odbor.

Znanstvo in umetnost.

* »Čas«. Vsebina V. zvezka: Moderno svetovno naziranje in veda. (Dr. A. Ušeničnik.) — Katolicizem in moderna kultura. (Dr. A. Ušeničnik.) — Zle misli o demokraciji. (Dr. Julij Wagner.) — Nekaj odgovorov. (Dr. A. U.) — Preporod poljske književnosti. (Prof. Jan Magiera.) Enotni izvir jezika. (Dr. A. Ušeničnik.) — Nepreiskani kraji. (J. P.) — Letalo. (J. G.) — Odlični dom. (Ferdinand Cilensek.) — Nove knjige: Četrto izvestje »Društva za krščansko umetnost«. (F. G.) — Leposlovna knjižnica: (zv. II.) Turgenjev. — F. J. »Stepni kralj Lear; Stepnjak. — J. Jurca: Hiša ob Volgi; (zv. III.) B. Prus. — Fr. Virant: Straža. (Dr. J. Debevec.) — Listek: Harnack o katoličanstvu. — Katoliška cerkev v Ameriki. — O inkviziciji. — Skrb za umetnine na kmetih. — »Studium«. — Studije o mravljah. — O Rafaelovi »Disputa«. — Nova apologetika. — M. Robert-Hug Benson. — Sillon in Marc Sangnier. — »Čas« izhaja po desetkrat na leto. Naročnina 5 K, za dijake 3 K. Naročni sprejema: »Čas« v Ljubljani, ali pa: »Leonova družba« v Ljubljani (po položnicah).

Razne stvari.

Kurjeno mesto. Nekje, v — Ameriki se je osnovalo društvo, ki ustanovi tako mesto, da bodo kurjene tudi ulice. V ta namen izpeljejo dim iz dimnikov v posebne cevi pod cestnim tlakom, od tam pa v veliko votlo piramido zunaj mesta, kjer bodo močni ventilatorji. Stisnjeni dim po cevah bo po zimi tako grel ulice, da bo takoj izginil sneg, a tudi vsaka vlaga po deževju bo takoj izhlapela. Mesto bo brez dima in blata, a toplota bo tako mila, da se bodo ljudje tudi po zimi lahko bosi sprehajali. Nam se zdi, da je to res — ameriškansko ali pa Hribarjevo.

Markov stolp v Benetkah so po desetmesečnem odmoru zopet začeli zidati, ker je odbor odobril načrt stavbenikov.

— **2000 japonskih rudarjev** štrajka v premogovnikih v Horonai in Hokaido. Zažgali so vsa poslopja in začeli boj s policijo, pri čemer je bilo več oseb ranjenih.

Vesti iz Amerike. V Franklinu se je mislil 24. aprila poročiti Tadej Ross z gospico Sampsel. Toda še pred poroko ga je ustrelila njegova bivša ljubimka, katero je zapustil, nato pa še samo sebe. — Priprave za razstavo v Jamestownu počasi napredujejo, ker manjka delavcev. Poslopja so le površno do delana, za avstrijske firme odločeni oddelki so še vsi prazni. — Potniki, vozeči s Kube v Boston so videla 125 čevljev dolgega kita. — V Waterburyju je neka žena pekla v starej peči kruh. Ko ga je vzela vun, ugliedala je na vsakemu hlebcu napis: »Naj v miru počiva!